

Sygn. akt IV RC 231/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Mejka

Protokolant: Joanna Stobińska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy

z powództwa A. P. (1)

przeciwko A. P. (2)

o zaspokojenie potrzeb rodziny

I oddała powództwo;

II zasądza od powódki A. P. (1) na rzecz pozwanego A. P. (2) kwotę 77 zł (siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **IV RC 231/14**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 stycznia 2014 roku powódka A. P. (1) wystąpiła o zasądzenie od pozwanego A. P. (2) na jej rzecz tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny za czas miniony od dnia 1 lutego 2012 roku do dnia 29 listopada 2013 roku kwoty 28.000 zł płatnej do rąk powódki w terminie 30 dni od daty wydania wyroku wraz z ustawowymi odsetkami za każdy dzień opóźnienia w płatności.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 6 sierpnia 2012 roku przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w S. zawarła związek małżeński z pozwanym, z którego w dniu (...) urodzili się córka J. P. i syn A. P. (3). Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt II C 4060/12 Sąd Okręgowy w Gdańsku orzekł rozwód pomiędzy stronami. Wyrok uprawomocnił się w dniu 29 listopada 2013 roku w wyniku wydania przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowienia o umorzeniu postępowania apelacyjnego. W okresie od sierpnia 2011 roku do dnia 31 stycznia 2012 roku strony zamieszkiwały wspólnie w mieszkaniu w G. przy ul. (...) wynajmowanym przez rodziców powódki. Od dnia 1 lutego 2012 roku powódka zamieszkuje we wskazanym lokalu sama wraz z małoletnimi dziećmi stron. Od tego czasu powódka musi ponosić koszty utrzymania mieszkania. Comiesięczne opłaty wynoszą średnio 800 zł. Wydatki te nie wyczerpują kosztów ponoszonych w związku z utrzymaniem rodziny. Doliczyć do nich należy miesięczne koszty utrzymania dzieci, które wynoszą 800 zł na dziecko, w tym żywność 400 zł, środki higieny 250 zł, ubrania/obuwie/zabawki 100 zł, leki 50 zł. Do kwoty niezbędnej na zaspokojenie usprawiedliwionych kosztów rodziny należy wliczyć kwotę 100 zł na wydatki powódki, co daje miesięcznie kwotę 2.400 zł. Od rozstania stron (31 stycznia 2012 roku) pozwany łożył do rąk powódki na utrzymanie dzieci kwotę od 700 do 1.000 zł miesięcznie. Na

utrzymanie powódki nie łożył nic. W celu utrzymania siebie i dzieci powódka musi zapożyczać się u rodziny. Pozwany oświadczył powódce, że nie ma zamiaru jej utrzymywać. Powódka zajmuje się małymi dziećmi i nie ma możliwości podjęcia zatrudnienia. Przekazywana przez pozwanego kwota nie starczała na pokrycie kosztów utrzymania powódki i dzieci. Do zaspokojenia potrzeb rodziny brakowało i brakuje ok. 1.400 zł miesięcznie. W trudnej sytuacji powódkę wspierają jej rodzice K. i J. K. (1), który łożyli i łożą na utrzymanie jej i dzieci kwotę około 800 zł miesięcznie, ponosząc również koszty utrzymania mieszkania w kwocie 600 zł. Pozwany powinien więc zwrócić powódce kwotę 16.000 zł tytułem zaspokajania potrzeb rodziny związanych z bieżącym utrzymaniem oraz kwotę 12.000 zł tytułem opłat za mieszkanie. Poza dochodami pozwanego powódka nie miała i nie ma żadnego innego źródła utrzymania. Nie ma majątku, z którego mogłaby czerpać dochody. Ze względu na czynienie osobistych starań o wychowanie dwójki wspólnych małoletnich dzieci oraz na wykonywanie pracy w gospodarstwie domowym powódka nie jest w stanie dostarczyć środków utrzymania i wychowania dla dzieci. Z uwagi na brak kwalifikacji i wykształcenie (ukończona druga klasa liceum), a także brak doświadczenia szanse na podjęcie pracy są ograniczone. Pozwany miał i ma bardzo dobre możliwości zarobkowe. W czasie małżeństwa pełnił on funkcję koordynatora transportu międzynarodowego, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w spółce pod firmą (...) sp. z o. o. w P.. Na czas rozprawy rozwodowej pozwany zwolnił się z pracy, ale następnie ponownie się zatrudnił. W czasie wspólnego zamieszkiwania stron pozwany zarabiał ok. 6.000 zł na rękę. Pozwany specjalnie zwolnił się z pracy, by Sąd Okręgowy w Gdańsku zasądził mu niższe alimenty.

Vide: pozew k. 2-5

Pozwany A. P. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej w kwocie 17 zł według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował twierdzenia powódki dotyczące wysokości dochodzonego roszczenia, a także zasadności powództwa co do samej zasady oraz wskazał, że okolicznością bezsporną jest, że w okresie od rozstania stron łożył na utrzymanie małoletnich dzieci. Wskazano, że powódka nie wykazała niezaspokojonych potrzeb w spornym okresie oraz że wskazane przez powódkę koszty utrzymania nie są poparte żadnym materiałem dowodowym.

Vide: odpowiedź na pozew k. 112

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. P. (1) (nazwisko rodowe: K.) i pozwany A. P. (2) w dniu 6 sierpnia 2010 roku zawarli związek małżeński przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w S.. Z tego związku małżeńskiego w dniu (...) urodzili się małoletni J. P. i A. P. (3).

Do końca stycznia 2012 roku strony zamieszkiwały wraz z małoletnimi dziećmi pod wspólnym adresem w G.. Następnie pozwany opuścił wspólnie zajmowane mieszkanie i przeprowadził się do P., gdzie wynajął mieszkanie.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt II C 4060/12 związek małżeński zawarty w dniu 6 sierpnia 2010 roku przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w S. zarejestrowany za nr (...) pomiędzy pozwanym A. P. (2) a powódką A. P. (1) rozwiązano poprzez rozwód bez orzekania o winie, kosztami utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron A. P. (3) i J. P. obciążono oboje rodziców w ten sposób, że

a) udział pozwanego ustalono na kwotę 500 zł miesięczne na każdego z małoletnich, czyli łącznie w kwocie 1.000 zł miesięcznie płatne z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca do rąk matki A. P. (1) z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności każdej raty;

b) pozostałymi kosztami utrzymania i wychowania małoletnich dzieci obciążono matkę.

Od powyższego wyroku powódka A. P. (1) złożyła apelację, która następnie została cofnięta. Postanowieniem z dnia 29 listopada 2013 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I ACa 492/13 Sąd Apelacyjny w Gdańsku:

1. umorzył postępowanie apelacyjne;
2. nie obciążył pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I ACa 492/13 Sąd Apelacyjny w Gdańsku stwierdził, że wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2013 roku sygn. akt II C 4060/12 jest prawomocny z dniem 29 listopada 2013 roku.

dowód: akta sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. II C 4060/12: odpis skrócony aktu małżeństwa k. 7, odpis skrócony aktu urodzenia k. 8, 9, wyrok k. 64, postanowienie k. 126, 134

Powódka A. P. (1) ma 26 lat. Ma wykształcenie średnie niepełne. W okresie spornym, tj. od wyprowadzki pozwanego w dniu 31 stycznia 2012 roku do uprawomocnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt II C 4060/12, powódka zamieszkiwała wraz z małoletnimi J. P. i A. P. (3) w zajmowanym wcześniej mieszkaniu. Powódka nie pracowała, zajmowała się opieką nad małoletnimi dziećmi. Powódka po narodzinach dzieci nie ustaliła z pozwanym, że ona będzie opiekować się dziećmi, a on będzie utrzymywał rodzinę. Powódka, w spornym okresie, nie ubiegała się o miejsce w żłobku dla dzieci.

Powódka pozostaje w związku z B. Ł., z którym pozostawała w związku także w spornym okresie.

W okresie od lutego 2012 roku do końca listopada 2013 roku miesięczne koszty utrzymania powódki i małoletnich dzieci wynosiły 2.400 zł. Na tę kwotę składały się następujące pozycje: koszty mieszkaniowe: 800 zł, żywność: 800 zł, środki higieny (w tym pieluchy) 600 zł, ubrania/obuwie/zabawki: 200 zł, leki: 100 zł.

W spornym okresie pozwany dobrowolnie przekazywał powódce środki finansowe na utrzymanie małoletnich dzieci. Miesięcznie były to kwoty od 700 zł do 1.200 zł.

W tym okresie powódka korzystała z pomocy finansowej rodziców, którzy opłacali rachunki za mieszkanie oraz robili potrzebne zakupy. Powódka nie umawiała się z rodzicami, by miesięcznie przekazywali jej określoną kwotę. Gdy powódka potrzebowała wsparcia rodziców określone przez nią potrzeby na bieżąco były przez nich zaspokajane. Nie uzgodniono konkretnej daty, do jakiej pieniądze przez rodziców mają być przekazywane powódce ani konkretnych kwot tej pomocy. Uzgodniono jedynie, że w razie potrzeby powódka będzie przez rodziców wspierana. Rodzice przekazywali powódce miesięcznie kwotę od 600 zł do 800 zł, zarówno opłacając rachunki, jak i robiąc zakupy dla powódki i małoletnich.

W okresie spornym nie występowały potrzeby powódki i dzieci, które pozostałyby niezaspokojone do dnia dzisiejszego. Powódka i dzieci mieli zagwarantowane miejsce zamieszkania, wyżywienie, rozrywkę, leczenie, odzież i zaspokojenie wszystkich innych usprawiedliwionych potrzeb. Koszty utrzymania rodziny powódka ponosiła z przekazywanych jej dobrowolnie przez pozwanego kwot oraz korzystając z pomocy finansowej rodziców.

dowód: akta sprawy o sygn. II C 4060/12 Sądu Okręgowego w Gdańsku: odpis skrócony aktu małżeństwa k. 7, odpis skrócony aktu urodzenia k. 8, 9, wyrok k. 64, uzasadnienie k. 67-72, postanowienie k. 126, 134; potwierdzenie wykonania przelewu – k. 9-37; zeznania świadka J. K. (2) – k. 227-230; zeznania powódki A. P. (1) przesłuchanej w charakterze strony – k. 246-248; potwierdzenie nadania – k. 148, 152, 153, 154, 155

W dniu 28 stycznia 2016 roku w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w G. złożono deklarację w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych (...)3, w której jako określenie treści i przedmiotu czynności cywilnoprawnej wskazano: „umowa pożyczki między K. i J. K. (1) jako pożyczkodawcami a A. P. (1) jako pożyczkobiorcą z dnia 1 lutego 2012 roku na podstawie której: 1. K. K. (2) udzieliła pożyczkobiorcy pożyczki w wysokości 15.400 zł wypłacanej w 22 częściach po 700 zł miesięcznie od 1 lutego 2012 roku do 30 listopada 2013 roku; 2. J. K. (1) udzielił pożyczkobiorcy pożyczki

w wysokości 15.400 zł wypłacanej w 22 częściach po 700 zł miesięcznie od 1 lutego 2012 roku do 30 listopada 2013 roku. J. i K. K. (2) są rodzicami pożyczkobiorcy. Pożyczkę pożyczkobiorca przeznaczył na utrzymywanie rodziny.” Wraz ze złożeniem deklaracji dokonano zawiadomienia na podstawie art. 16 k.k.s. (tzw. czynny żal).

dowód: deklaracja (...)3 – k. 242-243

Pozwany, w okresie spornym, osiągał wynagrodzenie w kwocie ok. 4.000 zł netto. Pozwany w okresie spornym zamieszkiwał sam w wynajmowanym za kwotę 1.100 zł mieszkaniu, a w kwietniu 2013 roku wyjechał zagranicę. Spłacał kredyt zaciągnięty wraz z powódką, gdzie miesięczna rata wynosiła 700 zł. Utrzymywał kontakt z dziećmi, które, w okresie zamieszkiwania w Polsce, zabierał do siebie na weekendy. Przekazywał dzieciom prezenty, wysyłał paczki.

dowód: zaświadczenie – k. 114; historia rachunku kredytowego – k. 179-181; zeznania pozwanego A. P. (2) w charakterze strony – k. 248-249

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego. Sąd oparł się na dokumentach urzędowych załączonych do akt sprawy oraz na przedstawionych mu dokumentach prywatnych. Dowodom w postaci dokumentów urzędowych Sąd dał wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumentom prywatnym wyłącznie co do tego, że osoba podpisana na dokumencie złożyła oświadczenie zawarte w jego treści (art. 245 k.p.c.).

W tym miejscu należy zaznaczyć, że materiał dowodowy obejmujący dowody obiektywne w postaci dokumentów został uznany za wiarygodny w zakresie tych dokumentów, które zostały wymienione w części uzasadnienia obejmującej ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd. Albowiem dokumenty te pozostawały wzajemnie spójne, zgodne z doświadczeniem życiowym, a przede wszystkim ich wiarygodności strona przeciwna nie kwestionowała.

Sąd pominął dowód z dokumentów zgromadzonych na k. 38, 143-146, 157-163, 165-169, 171-178, 182-191 na podstawie art. 227 k.p.c. Dowody te nie dotyczą bowiem okresu objętego żądaniem pozwu.

Sąd pozyskał nadto dowody z zeznań stron – powódki A. P. (1) oraz pozwanego A. P. (2), słuchanych w trybie art. 303 k.p.c. i art. 304 k.p.c. Sąd odmówił wiary zeznaniom powódki odnośnie do faktu udzielenia jej przez rodziców J. i K. K. (2) pożyczki. Powódka nie była bowiem w stanie wskazać okoliczności związanych z zawarciem umowy pożyczki, przede wszystkim terminów wpłat, kwoty pożyczki, a także czy termin zwrotu pożyczki został oznaczony oraz czy rodzice zobowiązali ją do zwrotu pozyskanych od nich kwot. W pozostałym zakresie Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, szczególnie odnośnie do usprawiedliwionych kosztów utrzymania powódki i małoletnich w okresie objętym żądaniem pozwu oraz faktu, że w okresie spornym korzystała ze wsparcia finansowego rodziców. Zeznaniom pozwanego Sąd dał wiarę w całości. Sąd stwierdził, że przedmiotowe zeznania pozostają w ogólności zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w aktach postępowania. W zdecydowanej części zeznania ze sobą wzajemnie korespondują, znajdują również potwierdzenie w dokumentach, które na skutek inicjatywy obu stron procesu zostały w aktach sprawy zgromadzone. W zakresie wskazanym Sąd uznał je za wiarygodne źródła dowodowe oraz poczynił podstawą wydanego rozstrzygnięcia.

Odnosnie do zeznań świadka J. K. (2) Sąd dał im wiarę jedynie co do okoliczności, że powódka była wspierana finansowo przez rodziców. W szczególności Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka odnośnie do okoliczności, że poczynione wsparcie stanowiło przedmiot umowy pożyczki. Świadek nie był bowiem w stanie wskazać daty zawarcia umowy pożyczki, dokładnych kwot przekazywanych powódce w wykonaniu tej umowy oraz określonego w umowie terminu zwrotu pożyczki ani też nie wskazał – wobec braku określenia terminu – terminu, w którym umowa pożyczki miała zostać przez niego wypowiedziana.

W tym miejscu należy wskazać na art. 720 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do

gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. (§ 2 art. 720 k.c.)

Zgodnie z art. 723 k.c. jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

Natomiast zgodnie z art. 74 § 1 k.c. zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej. Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. (§ 2 art. 74 k.c.)

Sąd orzekający podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2008 roku w sprawie o sygn. akt IV CNP 6/08 (LEX nr 584768), stosownie do którego zgodnie z art. 74 § 2 k.c. mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności jest dopuszczalny w sytuacji, jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Początkiem dowodu, czyli dokumentem wykazującym, że czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której dowód taki będzie prowadzony. Może to być dokument prywatny, albo urzędowy, list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy itp. Pismo, o którym mówi art. 74 § 2 k.c., nie ma stanowić dowodu dokonania czynności prawnej, lecz jedynie stwarzać podstawy do przypuszczeń, że czynność nastąpiła. Sam fakt jej podjęcia ma być dopiero udowodniany zeznaniami świadków i stron, a zatem środkami przewidzianymi w katalogu dowodów. Odbitka faksowa spełnia kryteria początku dowodu na piśmie, informacje są bowiem na niej wyrażone pisemnie. Podpis nie jest natomiast konieczny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2009 roku w sprawie o sygn. akt V CSK 109/09, LEX nr 688046).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że tzw. początkiem dowodu na piśmie, stanowiącym uprawdopodobnienie dokonania czynności prawnej w postaci zawarcia umowy pożyczki, jest złożona w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w G. deklaracja w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych (...)3, gdzie jako czynność prawną wskazano umowę pożyczki pomiędzy powódką a jej rodzicami J. i K. K. (2). Dysponując przedmiotowym dokumentem dla Sądu dopuszczalne przepisami stało się przeprowadzenie dowodu z zeznań powódki A. P. (1) oraz z zeznań świadka J. K. (2). Jednocześnie, wskazane dowody osobowe oceniane zgodnie z art. 233 k.p.c. nie okazały się być potwierdzeniem dla twierdzeń strony powodowej o związaniu powódki oraz jej rodziców umową pożyczki o treści jak przedstawiona w deklaracji. Zeznania powódki oraz zeznania świadka nie korespondowały ze sobą wzajemnie. Również zarówno powódka, jak i świadek nie byli w stanie wskazać szczegółowych okoliczności dokonania danej czynności, podając okoliczności odmienne i wzajemnie się wykluczające.

We wskazanych okolicznościach fakt dokonania czynności prawnej w postaci umowy pożyczki pomiędzy powódką A. P. (1) a jej rodzicami J. i K. K. (2) został uznany za nieudowodniony. Przedmiotowa okoliczność nie stanowiła elementu stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną żądania powódki stanowił przepis art. 27 k.r.o. Zgodnie z tym przepisem oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie

domowym. Wyrażony w art. 27 k.r.o. obowiązek ma charakter alimentacyjny i wchodzi w zakres szerzej nakreślonych, wynikających z treści art. 23 k.r.o., obowiązków wzajemnej pomocy oraz współdziałania dla dobra rodziny.

Oboje małżonkowie powinni, każdy według swych sił oraz możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokajania potrzeb rodziny, przy czym zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także – w całości lub w części – na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. W doktrynie i orzecznictwie wyjaśniono, że wymieniony przepis, a także art. 28 k.r.o., dotyczą zaspokajania potrzeb rodziny przez tego z małżonków, który nie spełnia ciężącego na nim obowiązku w tym zakresie. Omawiany przepis reguluje obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny jako całości. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 91/86, OSNCP 1988/4/42; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 39/11, OSNC 2012/3/33)

Zatem zakres obowiązku małżonków przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny wyznaczają możliwości wypełnienia obowiązku wynikające ze stanu fizycznego i psychicznego każdego z nich oraz ich możliwości majątkowe i zarobkowe. Zakres ten nie zależy więc od faktycznie uzyskiwanych dochodów, ale od dochodów, jakie każde z małżonków mogłoby osiągnąć wykorzystując pełnię swych możliwości. Celem obowiązku wynikającego z ww. przepisu jest zapewnienie środków materialnych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie rodziny jako całości oraz zaspokajanie uzasadnionych potrzeb poszczególnych jej członków przy zachowaniu zasady równej stopy życiowej.

Istotnym jest przy tym, że wobec brzmienia art. 27 zd. 2 k.r.o. obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny może polegać także na osobistych staraniach w wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Wykonywanie tej pracy i osobiste starania o wychowanie dzieci mogą wyczerpywać spoczywający na małżonku obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny w całości lub w części, w zależności od rozmiaru wykonywanych przezeń starań o wychowanie dzieci i pracy we wspólnym gospodarstwie domowym.

Warto zwrócić uwagę, że o potrzebach rodziny - w rozumieniu art. 27 k.r.o. - można mówić w zasadzie wówczas, gdy rodzina jest związana węzłem wspólnego pożycia. Tylko bowiem w takiej sytuacji powstają potrzeby dotyczące zespołu osób tworzących rodzinę. Dotyczy to zarówno rodziny, której członkowie tworzą wspólnotę gospodarczą, jak i takiego przypadku separacji faktycznej, gdy tylko jeden z małżonków pozostaje z dziećmi we wspólnym gospodarstwie rodzinnym. Separacja faktyczna bowiem nie powinna wywierać ujemnego wpływu na zakres zaspokajania potrzeb dzieci z małżeństwa, a potrzeb tych w praktyce nie da się oddzielić od potrzeb tego z rodziców, przy którym dzieci pozostały. Wobec powyższego Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 16 grudnia 1987 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 91/86 (OSNC 1988/4/42), zgodnie z którym nawet zupełne zerwanie pożycia małżeńskiego nie uchyla obowiązku przewidzianego w art. 27 k.r.o., ale może wpłynąć na jego ukształtowanie i zakres. Brak wspólnego pożycia małżonków, a przede wszystkim nieprowadzenie przez nich wspólnego gospodarstwa domowego, może natomiast uzasadniać oddalenie powództwa o dostarczanie środków utrzymania dla samego tylko małżonka, np. gdy ma on możliwości zaspokajania swoich potrzeb własnymi siłami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 1998 roku w sprawie o sygn. akt I CKN 585/97, OSP 1999/2/29).

Obowiązek małżonków przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny powstaje z chwilą zawarcia małżeństwa i gaśnie z chwilą jego ustania lub unieważnienia. Istnieje niezależnie od ustroju majątkowego obowiązującego małżonków i od składu rodziny.

W tym miejscu podkreślić jednak należy, że pozew został złożony w dniu 9 stycznia 2014 roku, a dotyczył okresu od dnia 1 lutego 2012 roku do dnia 29 listopada 2013 roku.

Wskazać więc należy na art. 137 § 2 k.r.o., zgodnie z którym niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględnia zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty.

Alimenty ze swej natury przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb bieżących. Dochodzenie ich za okres miniony dopuszczalne jest jedynie w przypadkach wyjątkowych. Uzyskanie alimentów za okres sprzed wniesienia pozwu

uzależnione jest od wykazania przez wierzyciela, że jego usprawiedliwione potrzeby związane z utrzymaniem lub utrzymaniem i wychowaniem nie zostały za ten okres zaspokojone albo zostały zaspokojone dzięki np. zaciągniętym pożyczkom.

Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 września 1949 roku w sprawie o sygn. akt C 389/49 (OSN 1951/3/60), zgodnie z którym dopuszczalne jest dochodzenie roszczeń alimentacyjnych za okres poprzedzający wytoczenie powództwa, a w szczególności roszczeń dziecka pozamałżeńskiego względem jego ojca o zaległe świadczenia okresowe z tytułu kosztów wychowania i utrzymania w przypadku, gdy pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże kosztów. Z uwagi na charakter świadczeń alimentacyjnych przeznaczonych na bieżące utrzymanie osoby uprawnionej, domaganie się ich za okres poprzedzający wytoczenie powództwa może być uzasadnione tylko wówczas, gdy pozostają z tego okresu niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże potrzeb. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1976 roku w sprawie o sygn. akt III CRN 88/76, (...))

Dochodzenie alimentów za okres poprzedzający wytoczenie powództwa dopuszczalne jest tylko w ograniczonym zakresie, bo tylko w wypadku, gdy pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie kosztów wychowania i utrzymania. (por. wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 17 lipca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I Ca 252/13, LEX nr 1716734)

Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, wynikający z art. 27 k.r.o., ma charakter swobodnego obowiązku alimentacyjnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1982 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 38/82, OSNCP 1983/2-3/31). Wobec tego poczynione powyżej uwagi teoretyczne a dotyczące obowiązku alimentacyjnego sensu stricto należy odnieść odpowiednio również do omawianego obowiązku.

W niniejszej sprawie nie było sporu co do tego, że we wskazanym okresie potrzeby powódki i małoletnich dzieci stron były zaspokojone. Powódka przyznała powyższe. Powódka wskazywała jednak, że celem zaspokojenia potrzeb rodziny w tym okresie uzyskała pożyczkę od rodziców J. i K. K. (2). Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie doprowadziło do wykazania, że do zawarcia umowy pożyczki pomiędzy powódką A. P. (1) a jej rodzicami doszło. Na tę okoliczność nie został przedstawiony żaden wiarygodny dowód. Powódka co prawda przedłożyła kopię złożonej w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w G. deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych (...)3, gdzie jako czynność prawną objętą opodatkowaniem wskazano umowę pożyczki pomiędzy powódką a jej rodzicami J. i K. K. (2). Wskazać jednak należy, że deklaracja ta jest dokumentem prywatnym i stanowi jedynie dowód złożenia oświadczenia o określonej treści. Natomiast ani powódka, ani świadek J. K. (1) nie byli w stanie wskazać okoliczności towarzyszących zawarciu rzeczonyj umowy, kwoty w niej określonej, jak i terminu spłaty udzielonej pożyczki lub terminu jej wypowiedzenia – połączonego z obowiązkiem zwrotu pożyczonych kwot – przez J. i K. K. (2).

Powódka nie udowodniła więc, by po jej stronie pozostały zobowiązania – powstałe na pokrycie kosztów utrzymania jej i małoletnich dzieci stron z czasu, którego powództwo dotyczyło.

Wypada podkreślić, że Sąd nie kwestionuje, że w okresie wskazanym w pozwie powódka, celem zaspokojenia potrzeb rodziny, korzystała ze wsparcia finansowego rodziców. Powódka jednak nie udowodniła, by kwoty te przekazywane jej były w ramach zawartej z rodzicami umowy pożyczki i by domagali się oni od niej zwrotu tych kwot.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo jako nieudowodnione, na podstawie art. 27 k.r.o. i art. 137 § 2 k.r.o.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II sentencji w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 7 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 z późn. zm.), przy uwzględnieniu § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz.

1800 z późn. zm.). W skład kosztów procesu wchodziła nadto kwota 17 zł tytułem poniesionej przez pozwanego opłaty od przedłożenia dokumentu pełnomocnictwa.